



EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0143/2010

6.5.2010

RAPORT

Ühenduse innovatsioonipoliitika muutuv maailmas
(2009/2227(INI))

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Raportöör: Hermann Winkler

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	12
SISETURU- JA TARBIJAKAITSEKOMISJONI ARVAMUS	16
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	19

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ühenduse innovatsioonipoliitika läbivaatamise kohta muutuva maailma taustal (2009/2227(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „Ühenduse innovatsioonipoliitika läbivaatamine muutuva maailma taustal” (KOM(2009)0442);
- võttes arvesse komisjoni teatist „Valmistumine tulevikuks: võtmetehnoloogiate ühise strateegia väljatöötamine ELis” (KOM(2009)0512);
- võttes arvesse komisjoni teatist „Uus partnerlus ülikoolide moderniseerimiseks: ELi foorum ülikoolide ja ettevõtjate dialoogiks” (KOM(2009)0158) ja sellega seotud Euroopa Parlamendi resolutsiooni ettepanekut ülikoolide ja ettevõtjate dialoogi kohta;
- võttes arvesse nõukogu 4. detsembri 2009. aasta järeltõlki „Konkurentsivõimelise, innovatiivse ja keskkonnahoidliku Euroopa suunas – konkurentsivõime nõukogu panus 2010. aasta järgsesse Lissaboni tegevuskavasse”;
- võttes arvesse komisjoni teatist „Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia piiride avardamine – strateegia tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogiate uurimiseks Euroopas” (KOM(2009)0184);
- võttes arvesse oma 10. märtsi 2009. aasta resolutsiooni Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” kohta¹;
- võttes arvesse oma 22. mai 2008. aasta resolutsiooni tööstuspoliitika vahekokkuvõtte kohta: panus ELi majanduskasvu ja tööhõive strateegiasse²;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta määrust (EÜ) nr 294/2008, millega asutatakse Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut³;
- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 22. mai 2008. aasta järeltõlki loovuse ja innovatsiooni edendamise kohta hariduses ja koolituses⁴;
- võttes arvesse 24. mai 2007. aasta resolutsiooni teadmiste rakendamise kohta praktikas: Euroopa laiapõhjaline innovatsioonistrateegia⁵;
- võttes arvesse oma 5. juuli 2006. aasta resolutsiooni ühenduse Lissaboni kava rakendamise kohta: rohkem teadusuuringuid ja innovatsiooni – investeerimine kasvu ja

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2009)0100.

² Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0226.

³ ELT L 97, 9.4.2008, lk 1.

⁴ ELT C 141, 7.6.2008, lk 17.

⁵ ELT C 292E, 24.4.2008, lk 455.

tööhõivesse: ühtne lähenemisviis¹;

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsust nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013)²;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsust 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013)³;
 - võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus ühenduse patendi kohta (KOM(2000)0412);
 - võttes arvesse ühenduse raamistikku teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi kohta⁴;
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Maksusoodustuste tõhusam kasutamine teadus- ja arendustegevuse soodustamiseks” (KOM(2006)0728);
 - võttes arvesse komisjoni personali töödokumenti „Assessing Community innovation policies in the period 2005-2009” (SEK(2009)1194);
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Info- ja sidetehnoloogia teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia Euroopas: suurendame panuseid” (KOM(2009) 0116);
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48;
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamust (A7-0143/2010),
- A. arvestades, et komisjon on oma teatises „Ühenduse innovatsioonipoliitika läbivaatamine muutuva maailma taustal” välja kuulutanud muudetud innovatsioonistrateegia, mis esitatakse tegevuskava vormis;
- B. Arvestades, et see tulevane innovatsioonistrateegia peab olema tihedalt seotud strateegiaga „EU 2020”;
- C. arvestades, et komisjon kuulutas oma teatises „Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia piiride avardamine – strateegia tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogiate uurimiseks Euroopas” välja tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogiate uurimise strateegia koos peamiste algatustega;
- D. arvestades, et Euroopa innovatsioonipoliitika arendamisel on vaja arvesse võtta teadmiste kolmnurga kolme külge – teadusuuringuid, innovatsiooni ja haridust;

¹ ELT C 141, 13.12.2006, lk 640.

² ELT L 412, 30.12.2006, lk 1.

³ ELT L 310, 9.11.2006, lk 15.

⁴ ELT C 323, 30.12.2006, lk 1.

- E. arvestades, et ettevõtete innovatsioonivõime sõltub olulisel osal piisavate rahaliste vahendite kättesaadavusest, ja arvestades, et praegusest majanduskriisist johtuvad raskused laenu saamisel võivad ettevõtete innovatsioonivõimet järsult piirata, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul;
- F. arvestades, et innovatsioonil on keskne osa praeguste suurte ühiskonna- ja keskkonnaprobleemide edukal lahendamisel ja ELi strateegiliste poliitiliste eesmärkide saavutamisel – näiteks seoses ettevõtluse, konkurentsivõime, kliimamuutuste, tööhõive, demograafiliste muutuste ja osalusühiskonnaga;
- G. arvestades, Euroopa Liit ei saa täita oma 2020. aastaks seatud energia- ja kliimaeesmärke ning eelkõige oma eesmärki vähendada kasvuhoonegaaside heitkogust 20% võrra, suurendada energiatõhusust 20% võrra ja jõuda selleni, et vähemalt 20% energiast toodetakse taastuvatest energiaallikatest, kiirendamata puhaste, jätkusuutlike ja säästvate energiatehnoloogiate arendamist ja laialdast kohaldamist; arvestades, et tulevasel innovatsioonistrateegias tuleb seda mõõdet täiel määral arvesse võtta;
- H. arvestades, et teadusuuringud tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogiate alal (nt kvantitehnoloogia, bioloogia- ja nanotehnoloogiapõhine IKT tehnoloogia) on tänu pikaajalisele mõjule, mida nad avaldavad konkurentsivõimele, innovatsiooni hüppelauaks, sest nad loovad täiesti uusi majandustegevuse valdkondi, ergutades samal ajal uusi tööstusharusid ja kõrgtehnoloogilisi VKEsid;
- I. arvestades, et jätkusuutlike tehnoloogiate edendamine ja väljaarendamine ei ole vältimatult vajalik mitte ainult ELi kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks, vaid ELil võib sellest suurt kasu olla ka tulevasi töökohti ja majanduskasvu silmas pidades;
- J. arvestades, et nappide ressursside ebahühtlane jaotumine võib innovatsiooni takistada; arvestades, et ELi toorainepoliitikas tuleks tegelda kõige tähtsamate ülesannetega, mis on seotud õiglase saadavuse tagamisega;
- K. arvestades, et ajal, mil ressursid üha vähenevad, suurendab jätkusuutlike ja energiatõhusate tehnoloogiate edendamine ELi energiavarustuse kindlust;
- L. arvestades, et demograafiliste muutuste küsimus on üks suuri tulevikuprobleeme, mis nõuab ka uusi tehnoloogilisi lahendusi;
- M. arvestades, et nendes tööstusharudes, milles ELil on hea konkurentsipositsioon, tuleb liidul oma jõud koondada ja kindlustada oma tugevaid külgi ning tagada võrdsed võimalused terves maailmas,

Avar lähenemine innovatsioonile

1. on veendunud, et Euroopas on olemas võimalused teadustegevuse ja innovatsiooni vaheliseks tihedamaks seoseks; kutsub komisjoni ja liikmesriike võtma teaduse ja innovatsiooni suhtes kasutusele terviklikku lähenemisviisi;
2. juhib ELi komisjoni tähelepanu sellele, et ELi tulevane innovatsioonipoliitika peab olema avar ja hõlmama igakülgset kõiki innovatsiooni vorme – mitte ainult tehnoloogilist

innovatsiooni (tooted ja protsessid), vaid ka halduslikku ja organisatsioonilist ning sotsiaalset ja tööalast uuendust, kaasa arvatud innovaatilised ärimudelid ja teenuste innovatsioon, võttes samas arvesse teadmiste kolmnurga ülejäänud kaht külge (teadusuuringud ja haridus);

3. rõhutab, et innovatsioon tähendab ennekõike sellist uuendust, mis vastab tarbijate ja turgude vajadustele; palub seetõttu komisjonil tagada, et tarbijate nõudmisi tunnustataks innovatsiooni edasiviiva esmatahtsa jõuna; juhib tähelepanu asjaolule, et sotsiaalse ebavõrdsuse uute vormide tekke takistamiseks tuleks innovatsiooni edaspidi hinnata mitte ainult sellest saadava majandusliku ja ökoloogilise kasu järgi, vaid ka selle sotsiaalset lisandväärtust arvestades;
4. rõhutab asjaolu, et ettevõtjate toetamine Euroopa innovatsiooni edasiviiva jõuna on vajalik eeldus konkurentsivõimelise siseturu tõhusaks toimimiseks, mis põhineb kaubandustõkete likvideerimisel ning kõrgetasemelisel tarbijakaitsel ja sotsiaalsel ühtekuuluvusel;
5. kutsub komisjoni üles seadma kaugelenägevaid innovatsiooni kriteeriumeid, mis keskenduksid suurtele ühiskonnaprobleemidele ja mis teeksid lõpu erinevate Euroopa algatuste praegusele killustatusele;
6. toetab täielikult komisjoni seisukohta, et võtmetehnoloogiad on ELi globaalse konkurentsivõime jätkusuutliku tugevdamise vältimatu eeltingimus; ühineb komisjoni üleskutsega liikmesriikidele jõuda kokkuleppele ELi võtmetehnoloogiate kasutamises; rõhutab sellega seoses, et i) võtmetehnoloogiad, nagu mikro- ja nanoelektronika, fotoonika, biotehnoloogia ja nanotehnoloogia, ii) uued materjalid ja iii) uued ja tulevased tehnoloogiad võivad pakkuda suuri innovatsioonivõimalusi ja edendada üleminekut teadmispõhisele ja vähese süsinikdioksiidiheitega majandusele;
7. rõhutab, et innovatsioon peab keskenduma üksikisikule, ning tunneb heameelt pingutuste üle luua ülikoolide ja ärimaailma vaheline dialoog, mis aitab märkimisväärselt kaasa teadusuuringute ja innovatsiooni edendamisele, erasektorilt saadavate teadmiste tõhusamale kasutamisele ülikoolides ning akadeemiliste õppematerjalide rikastamisele vastavalt tänapäevastele sotsiaal- ja ärinõuetele;
8. juhib tähelepanu sellele, et praegused võtmetehnoloogiad ning uued ja tulevikutehnoloogiad tuleb välja valida koostöös kohaliku, piirkondliku ja riikliku tasandi majandusringkondade, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatega, võttes sealjuures arvesse ka majanduspoliitilisi sihte; kutsub ELi üles tagama, et võetakse arvesse kavandatava kõrgetasemelise ekspertgrupi panus nende tehnoloogiate toetamiseks konkreetsete lühiajaliste, keskpikkade ja pikaajaliste meetmete tuvastamiseks, ratifitseerimiseks ja rakendamiseks;
9. tunnustab selliseid innovatsioonipoliitilisi meetmeid kui täiendust riiklikele tööstusstrateegiatele ühenduse tasandil ja majandusharude-ülesest seisukohast ning kutsub komisjoni sellist suunda jätkama;
10. kutsub komisjoni ja liikmesriike ühendama järgmise põlvkonna digivõrkude ja arukate võrkude väljaarendamise innovatsioonitegevusega, et saada neist täiel määral kasu;

rõhutab seoses sellega, et selleks tuleb ette näha piisavalt vahendeid, sealhulgas vahendid struktuurifondidest;

11. rõhutab, et investeerimine väga kiiretesse internetivõrkudesse ja suuremasse lairibaühenduse levikusse on uuenduslike saavutuste suurema ja tulemuslikuma levitamise ja seeläbi ELi piirkondade vahelise innovatsioonilõhe vähendamise põhitingimus;
12. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama innovatsiooni lähendamise poliitikat, et vähendada liikmesriikide vahelisi erinevusi;
13. toetab asjaolu, et komisjon valmistab praegu ette Euroopa innovatsiooniakti, mille eesmärk on saavutada sidusam innovatsioonistrateegia;
14. rõhutab, kui tähtsad on ökoloogiline innovatsioon ja keskkonnasõbralik ettevõtetus, mis võivad omada põhirolli innovatsioonipoliitika ELi kõige tähtsamate majandussektoritega sidumisel, mille tulemusel Euroopa majandus saavutab suure konkurentsieelise;
15. rõhutab ökoinnovatsiooni olulist osa, eelkõige seoses ressursside jätkusuutlikuma kasutamisega;
16. rõhutab, et tulevikus etendavad nn innovatsiooniklastrid ehk innovatsioonikooslused ELi innovatsioonipoliitikas tähtsat osa ja rõhutab eelkõige teadmisklastrite potentsiaali; on rahul eriliste innovatsiooni- ja ettevõtlusvööndite loomisega ülikoolide, uurimisinstituutide ning teadus- ja tehnoloogiaparkide ümber; nõuab, et uute innovatsioonivööndite jaoks kaalutaks võimalust luua ühtne lihtsustanud rahastamis- ja toimimisraamistik;
17. rõhutab, et olemasolevaid klastreid tuleb ELi, selle liikmesriikide ja piirkondade koostegevuses edasi arendada, et klastrid, kellel täna on osalt ülemaailmne juhtroll, võiksid selle säilitada ja saaksid seda tugevdada;
18. rõhutab sellega seoses, et kõikide klasteripoliitiliste meetmete puhul peaks arvestama ettevõtete, sealhulgas ka väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete ja eelkõige innovaatiliste väikeste ja keskmise suurusega innovaatiliste ettevõtete vajadustega, arvestades et innovatsioonil on ettevõtluse edendamisel tähtis roll;
19. kutsub liikmesriikide ja ühenduse asjaomaseid tegevjõude üles parandama klasterite piiriülese koostöö raamtingimusi;
20. rõhutab, et väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel on tähtis roll partneritena väärtusahelates ja uuenduslike toodete iseseisvate pakkujatena;

Innovatsiooni vajadusteks eraldatavate ELi vahendite suurendamine ja keskendamine

21. nõuab tugevamaid Euroopa vahendeid innovatsiooni rahastamiseks ning praeguse killustatuse ja lühiajaliste eesmärkide ennetamiseks; on seisukohal, et piisavate rahaliste vahendite eraldamine on innovatsiooni edendamise vältimatu tingimus ning seetõttu tuleks ELi innovatsioonieelarvet tunduvalt suurendada; nõuab, et seda tuleks arvesse võtta eelseisval kehtiva finantsraamistiku läbivaatamisel ning 2014–2020. aasta

finantsperspektiivi kavandamisel; rõhutab sellega seoses, et samuti tuleks läbi vaadata eeskirjad preindustrialse ja/või eksperimentaalse teadus- ja arendustegevusega rahastamise tingimustele vastavuse eeskirjad; kutsub liikmesriike üles suurendama teadus- ja arendustegevuseks ette nähtud rahalisi vahendeid, et saavutada 2002. aastal Barcelonas püstitatud eesmärk – kulutada 2010. aastaks teadus- ja arendustegevusele 3 % SKPst; rõhutab teadustegevuse ja innovatsiooni rahastamise olulisust majanduskriisi ajal, kuna sellega soodustatakse töökohtade loomist pikas perspektiivis; rõhutab, et teadus- ja uurimistegevuse programmide vahenditest tuleb innovatsioonile rohkem raha eraldada;

22. on seisukohal, et ELi kulutused teadusuuringutele ja innovatsioonile peavad keskenduma sellistele eesmärkidele nagu uurimistulemuste äriksel eesmärgil kasutamise motiveerimine ning rahastusallikate ja -võimaluste kohta põhjalikuma teabe andmine; rõhutab, kui oluline on kohaldada läbipaistvuse ja võrdsete võimaluste põhimõtet vahendite kasutamisel, kasutades teadusuuringute puhul avatud projektikonkurssi; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kasutama suuremahuliste innovatsiooniprojektide ergutamiseks struktuurifonde; rõhutab, et tuleb arendada ühiskondlikke innovatsiooni rahastamise kavasad, et suunata raskuspunkt investeringutasuvuselt ühiskondlikule kasule;
23. rõhutab, et lisaks rahaeralduste suurendamisele on väga tähtis n-ö kriitilise massi saavutamine; soovib kasutada selleks riigihankeid ja rõhutab eriti seda, et raha peab liikuma sinna, kus selle võimendav mõju „Euroopa lisandväärtuse” loomiseks on kõige tugevam, näiteks võtmetehnoloogiasse ning kujunemisjärgus ja uute tehnoloogiate olulistesse algatusesse; rõhutab sellega seoses vajadust kasutada ära teadusuuringute ja uuendustegevuse raamprogrammide ning struktuurifondide vahelist sünergiat; rõhutab sellega seoses, et erinevad organid, mis juhivad teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi, konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramme ning struktuurifonde, peavad olema teadlikud üksteise pakutavatest võimalustest; kahetseb, et vahendite sünergiavõimalused on endiselt vähetuntud; kutsub piirkondi ja liikmesriike üles suurendama jõupingutusi sellega seotud teabevahetuse parandamiseks;
24. väljendab heameelt Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi asutamise üle, mille eesmärk on tõugata tagant maailmatasemel innovatsioonisaavutusi, mis toovad ühise eesmärgi nimel kokku kõrghariduse-, teaduse- ja äriühingud; rõhutab Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi võimalikku suurt panust innovatsiooniprogrammide jaoks stiimulite loomisel ning instituudi sellekohast olulist rolli; nõuab tungivalt, et komisjon koostaks Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi eelarve selliselt, et eraldatud vahendid koos muudest allikatest pärit vahenditega oleksid võimelised saavutama kriitilise massi, mis on vajalik selleks, et tulla toime peamiste probleemidega, millega ELi ühiskonnad silmitsi seisavad, ja neid ulatuslikult uurida;
25. rõhutab, et vaja on suuniseid, et tagada vahendite konkurentsivõimeline eraldamine ja kohene kasutamine ning auhinnasüsteemi kehtestamine projektidele, millel on kohene suur majanduslik mõju;
26. rõhutab, et Euroopa peaks olema vähem CO₂-heiteid tekitavate internetitehnoloogiate ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate rakenduste arendamise esirinnas; teeb

ettepaneku järgmises finantsperspektiivis ELi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia eelarvet kahekordistada;

Programmide haldusstruktuuri parandamine

27. rõhutab, et innovatsioonipoliitika tuleb viia kooskõlla ELi ja riikide muude poliitikavaldkondadega (sh tööstus-, keskkonna- ja tarbijapoliitika) ning sealjuures silmas pidada, et kindlaksmääratud lähenemisviisid oleksid piisavalt paindlikud, et neid saaks kohandada riikide ja piirkondade erioludega;
28. peab kahetsusväärseks, et ELi teadus- ja innovatsioonivahendid ei ole olnud edukad ning et menetlused on endiselt liiga keerulised ja aeganõudvad, mis takistab eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate osalust nendes programmides;
29. on seisukohal, et kasutajasõbralikkust ja läbipaistvust taotledes tuleb välistada, et toetusprogrammid eri rakendustasandite vahelisest puudulikkust koordineerimise tingituna kattuksid või üksteist dubleeriksid; palub komisjonil uurida, kas VKEdele suunatud ELi toetusinstrumendid saaks tulevikus koondada ühe peadirektoraadi, näiteks ettevõtluse peadirektoraadi vastutusalasse; on seisukohal, et see lihtsustaks väliskajastust ja pakuks võimalikele toetuse saajatele ühtse kontaktpunkti;
30. kutsub samuti komisjoni üles tagama, et ELi reguleeriv raamistik toetab innovatsiooni, mitte ei sea muutustele takistusi, ja vastavad siseteenistused ja peadirektoraadid teevad kavandatud tööühikute abil tõhusamat koostööd, et innovatsiooniküsimusi sidusalt ja terviklikult käsitleda; on veendunud, et see vähendab ELi innovatsioonipoliitika vahendite killustatust;
31. kutsub ka liikmesriike üles tulemuslikumalt kooskõlastama vastutavate riiklike organite algatusi;
32. märgib, et ELi tegev jõudude ühised jõupingutused peaksid olema suunatud sellele, et täita lõhet teadusuuringute ja innovatsiooni vahel ning toodete turuküpsuse ja toodetega kauplemise vahel; rõhutab, et raamprogrammid vajavad omavahelisi lõikumispunkte või programmiülest ühenduvust teadusuuringute- ja innovatsioonialaste meetmete vahel;
33. kutsub komisjoni üles välja töötama uusi innovatsiooninäitajaid, mis sobivad paremini teaduspõhiste teenustemajandustele, ja kohandama Euroopa innovatsiooni tulemustabeli koostamiseks kasutatavaid innovatsiooninäitajaid, et lisaks liikmesriikide innovatsioonivõime võrdleva analüüsi koostamisele määrata paremini kindlaks ka ELi ja liikmesriikide innovatsioonimeetmete tugevad ja nõrgad küljed;
34. rõhutab, kui tähtis on laialdasem teave sobivate rahastamiskanalite ja -allikate ning alternatiivsete rahastamisvormide kohta (nt litsentsilepingud), et tekitada ettevõtjates suuremat soovi investeerida;

Erarahastamise ergutamine

35. rõhutab, et lisaks avalikule rahastamisele tuleb enam ergutada erarahastamist;

36. rõhutab, kui oluline on ühtlustada kõigi osalejate võimalusi kasutada ELi vahendeid, et suurendada VKEde osalust ühiste tehnoloogiaalgatuste haldusstruktuurides ja tegevuses;
37. palub komisjonil näidata innovatsiooni tegevuskavas konkreetseid instrumente, millega parandada rahastamise kättesaadavust innovatiivsetele ettevõtjatele; rõhutab sellega seoses, et seejuures tuleb arvesse võtta eri asutamis- ja kasvuetappides ettevõtjate erinevat rahastamisvajadust ja innovatsiooni intensiivsust;
38. rõhutab vajadust luua paremad tingimused riskikapitali saamiseks, võttes arvesse ka VKEde vajadusi, ning laiendada Euroopa Investeeringupanga riskijagamisrahastut (RSFF); kutsub komisjoni üles uurima, milliseid meetmeid on võimalik võtta, et saavutada kõikidele asjaosalistele sobiv riskijaotus, soodustamaks seega erainvesteeringuid innovatsiooni valdkonnas;
39. kutsub liikmesriikide ja ühenduse asjaomaseid tegevjõude üles edasi arendama väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete rahastamise instrumente, mis on end juba õigustanud, nagu mikrokrediidid, riskikapital noortele, kes soovivad investeerida uuenduslikku ettevõtlusesse, investorite võrgustik noorte teadlaste äriprojektide sponsoreerimiseks, laenud ja tagatised, ning looma stiimuleid investeeringuteks, sest see motiveeriks ettevõtteid kasutama inimressursse teadusuuringute ja innovatsiooni eesmärgil ning aitaks kaasa uute toodete ja teenuste arendamisele;
40. rõhutab, kui oluline on VKEdele tagada minimaalne rahastamine teadus- ja innovatsioonialgatuste raames avaldatud avatud pakkumismenetlustes vastavalt teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi eeskujule (15% koostööprogrammi vahenditest);

Raamtingimuste parandamine ettevõtetele, eriti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele

41. Raamtingimuste parandamine ettevõtetele, eriti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele palub komisjonil kohandada ühenduse olemasolevaid riigiabi eeskirju kooskõlas siseturu põhimõtetega selliselt, et oleks võimalik toetada investeeringuid ülimalt vajalikesse uutesse tehnoloogiatesse, tagamaks ELi pikaajalist konkurentsivõimet ja võrdseid võimalusi terves maailmas; eriti nõuab, et nõukogu ja komisjon võtaksid ELi riigiabi eeskirjade läbivaatamisel täiel määral arvesse võtmetehnoloogiate algatust ning võimaldama seega liikmesriikidel luua riiklikud soodustussüsteemid võtmetehnoloogiate edendamiseks;
42. rõhutab ühiste tehnoloogiaalgatuste tähtsust, mis vastavad teatavatele suuruse ja haldusstruktuuri kriteeriumidele, ning et on tähtis korraldada ühiste tehnoloogiaalgatuste regulaarseid mõjuhindanguid, milles vaadatakse läbi nende panus Euroopa tööstuse konkurentsivõimele;
43. väljendab sellega seoses rahulolu, et „ühenduse raamistik teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi kohta“ kuulub 2010. aastal läbivaatamisele;
44. on seisukohal, et innovatsioonitoetuse edendamisega peab alati kaasnema ka toetuse taotlejale bürokraatliku asjaajamise kergendamine; kutsub komisjoni üles bürokraatia

vähendamise nimel kujundama ümber raamprogrammi protsesse ja looma kasutajate paneele;

45. palub ELi institutsioonidel parandada esmajoones väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete huvides intellektuaalomandi, eelkõige patentide kaitse raamtingimusi, sest nii nende maksumus kui ka kvaliteet on innovatsiooni jaoks keskse tähtsusega;
46. peab sellega seoses kahetsusväärseks, et ELis puudub tõeline innovatsiooni siseturg, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kooskõlastama oma tegevust mainitud valdkonnas, eelkõige selleks, et kiiresti kokku leppida ühenduse patendi ja ühtse patendivaidluste lahendamise süsteemi asjus; rõhutab, et uuenduslike toodete väljatöötamist silmas pidades on standardite kehtestamine väga oluline;
47. soovib edendada sellist intellektuaalomandi õigusega seotud poliitikat, mis toetab innovatsiooni, näiteks patendikoondisi, ühiseid patendiplatvorme, ning kõigi õiguste litsentse;
48. rõhutab sellega seoses VKEde sõbraliku ühenduse patendi arendamise tähtsust Euroopa majandusele, kooskõlas liidu innovatsioonipoliitikaga;
49. märgib, et üha rohkem kasutatakse patente pankadepoolse rahastamise tagatisena, kuid et puuduvate tehnoloogiaalaste teadmiste tõttu ei ole pangad laenu andmisel sageli võimelised patentide väärtust õigesti hindama; kutsub seetõttu komisjoni üles uurima, kas EL peaks toetama hindamisnormide väljatöötamist;
50. rõhutab selliste programmide tähtsust, millega motiveeritakse väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid kasutama tehnoloogia saavutusi ja teaduspersonalit;
51. rõhutab, et teadusuuringud, innovatsioon ja haridus moodustavad teadmiste kolmnurga, mida tuleb käsitleda ühe tervikuna; nõuab seetõttu, et arvestades innovatsioonivõime suurt mõju ELi konkurentsivõimele, ei tohi vähendada investeeringuid kvalifitseeritud töötajate õppesse ja täiendusõppesse; rõhutab vajadust muuta ELi keskkond teaduritele ja nende spetsialistidele võimalikult ahvatlevaks ja võimaldada neile ka liikuvust, et olla võimeline globaalses konkurentsivõime saavutama; rõhutab, et samas tuleb parandada naisteadurite töötingimusi;
52. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Komisjoni 2. veebruari 2009. aasta teatises „Ühenduse innovatsioonipoliitika läbivaatamine muutuva maailma taustal” tuuakse välja ELi innovatsioonipoliitika edusammud 2005. aastast alates ning esitatakse tulevased tegevussuunad, mida lubatakse edaspidi konkretiseerida kavandatud „innovatsiooni tegevuskavas“.

Raportöör loodab, et komisjoni ettepanek kujuneb nõudlikuks ja suundanäitavaks, ettevõtlusele orienteeritud Euroopa tegevuskavaks ja ootab seda huviga. Käesolev raport aidaku selles asjas seisukohti kujundada ning pakkugu komisjonile pidepunkte tegevuskava koostamiseks.

Raporti koostamine toimub ajal, mil EL peab endale looma uue strateegia, et muuta Euroopa majanduskeskkonnaks, mis oleks ülemaailmses ulatuses konkurentsivõimeline, teadmispõhine, innovatiivne, sotsiaalne ja jätkusuutlik.

Nii kavandatav tulevikustrateegia „EU 2020” kui ka innovatsiooni tegevuskava peavad ELile välja pakkuma vahendid lähituleviku suurte ühiskonnaprobleemide lahendamiseks.

Euroopa majanduse jätkusuutlikuks muutmise tulemusena peab Euroopa ettevõtete konkurentsivõime tõusma ning majanduslikest ja ökoloogilistest probleemidest peavad kooruma uued võimalused meie riikide rahvamajandustele.

Avar lähenemine innovatsioonile

Innovatsiooni tegevuskava peaks hõlmama innovatsiooni kõike vorme nii avalikus kui ka erasektoris, sealhulgas ka mitte-tehnoloogilist innovatsiooni.

Selleks, et takistada sotsiaalse ebavõrdsuse uute vormide teket, tuleks innovatsiooni edaspidi hinnata mitte ainult sellest saadava ökoloogilise või majandusliku kasu järgi, vaid ka selle sotsiaalset lisandväärtust arvestades. Tulevase innovatsioonipoliitika juhtmõtteks peaks olema lisandväärtus – ja mitte ainult tehnoloogiline, vaid esmajoones ühiskondlik lisandväärtus.

Raportöör jagab komisjoni teatises väljendatud seisukohta, et võtmetehnoloogiad on eespool mainitud eesmärkide saavutamiseks otsustava tähtsusega.

Ülemaailmne majanduskeskkondade konkurents on viinud selleni, et kolmandatesse riikidesse kolitakse lisaks teatavatele tootmisüksustele ka teadus- ja arendustegevust. Niisugune suundumus kujutab endast sisulist ohtu Euroopale kui tööstuskeskkonnale. Vastuabinõuna tuleb järjekindlalt toetada innovatsioonipotentsiaali, enne kui liikumine muutub pöördumatuks.

Konkurentsivõime kui poliitilise eesmärgi kõrval on päevakorras teisi suuri ühiskonnaprobleeme, millega EL peab samuti tegelema, näiteks kliimamuutused ja demograafilised muutused.

Nn võtmetehnoloogiad, nagu mikro- ja nanoelektronika, fotoonika, bio- ja nanotehnoloogia,

ning uued materjalid pakuvad suuri innovatsioonivõimalusi nii toodete kui ka protsesside vallas. Võtmetehnoloogiate kiire arengu tõttu on neil suur mõju konkurentsivõimele. Eriti just niisugustes valdkondades, nagu infotehnoloogia, keemia, energiavarustus (nt süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine, energiatõhusad tehnoloogiad), autoehitus (sealhulgas eriti elektriautod), meditsiinitehnika, pooljuhtide tööstus ning lennundus ja astronautika, on võimalik kvaliteeti ja tööviljakust märkimisväärselt tõsta. Eelnev loetelu ei ole majanduses toimuvaid keerulisi muutusi ning arengut arvestades loomulikult ammendav.

Väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel on sealjuures täita tähtis roll nii partneritena väärtusahelate kui ka uuenduslike toodete iseseisvate pakkujatena, seda näiteks keskkonnatehnika ja taastuvenergia valdkonnas. VKEd loovad tänu oma n-ö turulähedasele positsioonile ja paindlikkusele eriti suurel hulgal innovatiivseid tooteid ja teenuseid, olles tehnilise progressi liikumapanevaks jõuks.

Seetõttu ei tohi VKEsid antud seoses tähelepanuta jätta ja neile tuleb pakkuda asjakohaseid, nende vajadustele vastavaid regulatiivseid tingimusi.

Samas seoses on raportööri arvates raske üle hinnata ka nn innovatsiooniklastreid. Maailmatasemel klastreid, mis ELis on osalt juba olemas, tuleb kõikide operatiivtasandite koostöös aktiivselt edasi arendada, et nad suudaksid oma juhtrolli hoida ja võimaluse korral tugevdada. Suurte ja väiksemate ettevõtete ning ülikoolide ja muude teadusasutuste tihedas omavahelises koostöös võivad klastrid aidata luua uusi, suure sotsiaalse, majandusliku ja tööstusliku tähtsusega sektoreid, mis muudavad Euroopa eri piirkondi atraktiivsemaks. Sel põhjusel peab raportöör vajalikuks, et ELi uuendatud innovatsioonistrateegia pakuks mooduseid olemasolevate ja uute klastrite toetamiseks. Eeskätt tuleks parandada klastrite piiriülese koostöö raamtingimusi – näiteks heade kogemuste levitamise kaudu.

Innovatsiooni vajadusteks eraldatavate ELi vahendite suurendamine ja keskendamine

Praegu kasutatakse otseselt innovatsioonimeetmeteks alla 1 % ELi eelarvevahenditest. Arvestades ühiskonnaprobleeme, mis lähiajal lahendamist ootavad, on see ebapiisav. Seetõttu nõuab raportöör ELi innovatsioonieelarve suurendamist.

Seda tuleks arvesse võtta 2014—2020. aasta finantsraamistiku kavandamisel, millega tehakse algust selle aasta lõpul.

Just nimelt ka seoses finantskriisiga ja raskustega krediitide saamisel on rahaeraldiste suurendamine nii ühenduse kui ka riikide tasandil, samuti toetuse saajate huvidele vastavate rahastamisvahendite loomine ettevõtete innovatsioonivõime seisukohalt otsustava tähtsusega.

Igal juhul tuleb toetusi anda sihtotstarbeliselt. Toetuse hajutamine paljude erinevate eesmärkide ning suure hulga spetsiifiliste ELi algatuste vahel ei ole ennast õigustanud. Käesolevas seoses tuleb luua ja tugevdada sünergiat eri toetusinstrumentide vahel. Raha peab liikuma sinna, kus selle võimendav mõju on kõige suurem. Otsustavaks kriteeriumiks on siin „Euroopa lisandväärtuse” loomine.

Programmide haldusstruktuuri parandamine

Raportöör on arvamusel, et innovatsioonipoliitika tõhususe suurendamiseks tuleb eri toetusinstrumente paremini koordineerida, tõhusamalt üksteisega siduda ning rangemalt hallata.

Kasutaja seisukohalt vaadatuna on halb ka asjaosaliste institutsioonide paljusus ELi tasandil. Kasutaja vajab lisaks selget teavet selle kohta, missuguseid toetusinstrumente on võimalik kasutada, millisel tasandil ja milliste meetmete toetuseks.

Ka ELi tasandil on vaja asjaosaliste tegevust paremini koordineerida. Innovatsioonipoliitika peaks ühenduses jääma Euroopa Komisjoni ülesandeks. Vajalik on komisjonisisene horisontaalne koordineatsioon, mis peab aitama kindlustada teadusuuringute peadirektoraadi ning ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi koostööd. See on eriti oluline seoses komisjonisisese vastutusvaldkondade jagamisega ning raamkavade eelseisva ajakohastamisega.

Erarahastamise ergutamine

Lisaks innovatsiooni avalikule rahastamisele tuleb ergutada ja soodustada ka erarahastamist. Just innovatsiooni algusetappidel on riskikapital edu saavutamiseks eriti tähtis, ja seda mitte ainult suuremate ettevõtete jaoks. Ka väiksematele ettevõtetele võib see toetuse kõrval olla innovatsiooni stimuleerivaks lisateguriks, kui seda õigesti struktureerida.

Raamtingimuste parandamine ettevõtetele, eriti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele

Üldise grupierandi määrusega on olukorda juba kergendatud, kuid abiraamistiku eelseisvat läbivaatamist tuleks kasutada selleks, et laiendada selle instrumendi innovatsioonipotentsiaali kasutamist ka mitte-tehnoloogilisele innovatsioonile.

Tuleks ka selgitada, kas praegune abisüsteem mitte ei takista võtmetehnoloogiate toetamist. Igal juhul tuleks vältida seda, et ettevõtted siirduvad abisaamise halbade õiguslike tingimuste tõttu mujale.

Raportöör on ka seisukohal, et VKEde innovatsioonitoetuse edendamiseks peab kaasnema bürokraatliku koormuse vähendamine. Keeleprobleemide kõrval on suurimateks probleemideks sageli personalikulukas taotluste esitamise protseduur ning sagedased vead ja nendega kaasnev suur rahaline risk. Järelkult tuleks taotlemist lihtsustada ning vajaduse korral ka aruandekohustusi vähendada.

Intellektuaalomandi kaitse on innovatsioonivõime seisukohalt otsustava tähtsusega, ent raamtingimused on ettevõtetele veel ebarahuldavad, eriti tekkivaid kulusid arvestades. Ühenduse patent on tähtis samm õiges suunas ning seda käsitlev otsus tuleks võimalikult kiiresti vastu võtta. Sellega seoses tuleb aga märkida, et lisaks tuleb leida muid instrumente, mida saaks rakendada lühiajaliselt.

Arvestades innovatsioonivõime suurt mõju ELi konkurentsivõimele, on oluline investeerida ka kvalifitseeritud personali õppesse ja täiendusõppesse. EL peab tegema kõik selleks, et muuta oma keskkonda teaduritele ja spetsialistidele võimalikult ahvatlevaks, soodustades muu

hulgas liikuvust. See on vajalik globaalses konkurentsises edu saavutamiseks.

Teadusuuringud, innovatsioon ja haridus moodustavad n-ö teadmiste kolmnurga, mida tuleb käsitada ühe tervikuna. Kui need kolm üksteisest lahutada, kannatab selle tõttu innovatsiooni jätkusuutlikkus ja sellest tulenevalt omakorda toodangu jätkusuutlikkus.

18.3.2010

SISETURU- JA TARBIJAKAITSEKOMISJONI ARVAMUS

tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile

Ühenduse innovatsioonipoliitika muutuva maailma taustal kohta
(2009/2227(INI))

Arvamuse koostaja: Mitro Repo

ETTEPANEKUD

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab, et ettevõtjate toetamine Euroopa innovatsiooni edasiviiva jõuna on vajalik eeldus konkurentsivõimelise siseturu tõhusaks toimimiseks, mis põhineb kaubandustõkete likvideerimisel ning kõrgetasemelisel tarbijakaitset ja sotsiaalsel ühtekuuluvusel;
2. peab sellega seoses kahetsusväärseks, et ELis puudub tõeline innovatsiooni siseturg, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kooskõlastama oma tegevust mainitud valdkonnas, eelkõige selleks, et kiiresti kokku leppida ühenduse patendi ja ühtse patendivaidluste lahendamise süsteemi asjus; rõhutab, et uuenduslike toodete väljatöötamist silmas pidades on standardite kehtestamine väga oluline;
3. rõhutab, et oluline on laiapõhjaline innovatsioonipoliitika, mis nõuab investeerimist inimestesse ja oskustesse, võttes arvesse nii teadusuuringutel põhinevaid innovatsioone kui ka nõudluspõhise innovatsioonipoliitika lähenemisviise; rõhutab, et ELi innovatsioonipoliitika peaks toetama innovatsiooni, mis vastab kasutajate ja ühiskonna vajadustele, samuti innovatsiooni teeninduse vallas;
4. rõhutab võtmetehnoloogiate strateegilist tähtsust nii protsesside, kaupade ja teenuste innovatsiooni puhul kui ka üleminekul vähem süsihappegaasi tekitavale teadmispõhisele majandusele; toetab teatistes KOM(2009)512 esitatud komisjoni suuniseid võtmetehnoloogiate tööstuspoliitilise raamistiku väljatöötamise kohta ning ühineb komisjoni üleskutsega, et liikmesriigid saavutaksid kokkuleppe, millega tunnustatakse võtmetehnoloogiate kasutamise tähtsust ELis;

5. rõhutab, et innovatsioonipoliitika tuleb viia kooskõlla ELi ja riikide muude poliitikavaldkondadega (sh tööstus-, keskkonna- ja tarbijapoliitika) ning sealjuures silmas pidada, et kindlaksmääratud lähenemisviisid oleksid piisavalt paindlikud, et neid saaks kohandada riikide ja piirkondade erioludega;
6. kutsub komisjoni üles töötama välja uusi innovatsiooninäitajaid, ka mittetehnoloogiliste aspektide osas, mis oleksid paremini rakendatavad üha enam teadmistepõhiseks muutuva teenustemajanduse puhul,
7. kutsub liikmesriike üles korraldama lisaks pakkumispõhiste meetmetele riigihankeid, et suurendada nõudlust innovaatiliste kaupade ja teenuste järele ning parandada ühtlasi avalike teenuste kvaliteeti; rõhutab, et tellija hankeprogrammi üks eesmärk peaks olema innovatsioon;
8. rõhutab, et innovatsioon tähendab ennekõike sellist uuendust, mis vastab tarbijate ja turgude vajadustele; palub seetõttu komisjonil tagada, et tarbijate nõudmisi tunnustataks innovatsiooni edasiviiva esmatähtsa jõuna;
9. kutsub liikmesriike üles suurendama teadus- ja arendustegevuseks ette nähtud rahalisi vahendeid, et saavutada 2002. aastal Barcelonas püstitatud eesmärk – kulutada 2010. aastaks teadus- ja arendustegevusele 3 % SKPst; rõhutab teadustegevuse ja innovatsiooni rahastamise olulisust majanduskriisi ajal, kuna sellega soodustatakse töökohtade loomist pikas perspektiivis;
10. peab kahetsusväärseks, et ELi teadus- ja innovatsioonivahendid ei ole olnud edukad ning et menetlused on endiselt liiga keerulised ja aeganõudvad, mis takistab eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate osalust nendes programmides;
11. rõhutab innovatsioonipoliitikaga ja sellega seotud valdkondadega tegelevate Euroopa Komisjoni liikmete töö parema kooskõlastamise vajadust ning nõuab, et selle tulemusena väheneks ELi innovatsioonipoliitika vahendite killustatus.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.3.2010
Lõpphääletuse tulemus	+: 29 -: 1 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Pablo Arias Echeverría, Cristian Silviu Buşoi, Lara Comi, António Fernando Correia De Campos, Jürgen Creutzmann, Christian Engström, Evelyne Gebhardt, Louis Grech, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Philippe Juvin, Sandra Kalniete, Eija-Riitta Korhola, Kurt Lechner, Toine Manders, Gianni Pittella, Mitro Repo, Robert Rochefort, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Laurence J.A.J. Stassen, Catherine Stihler, Róza Gräfin Von Thun Und Hohenstein, Kyriacos Triantaphyllides, Bernadette Vergnaud
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Regina Bastos, Cornelis de Jong, Othmar Karas, Sylvana Rapti, Wim van de Camp

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	28.4.2010
Lõpphääletuse tulemus	+: 48 -: 0 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jean-Pierre Audy, Zigmantas Balčytis, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Christian Ehler, Lena Ek, Ioan Enciu, Gaston Franco, Adam Gierek, Norbert Glante, Fiona Hall, Jacky Hénin, Sajjad Karim, Arturs Krišjānis Kariņš, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Aldo Patriciello, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Jens Rohde, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Niki Tzavela, Marita Ulvskog, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Alejo Vidal-Quadras
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Matthias Groote, Rebecca Harms, Oriol Junqueras Vies, Ivailo Kalfin, Ivari Padar, Vladko Todorov Panayotov, Mario Pirillo, Vladimír Remek, Frédérique Ries, Theodoros Skylakakis, Silvia-Adriana Țicău, Hermann Winkler